

FREEDOM

SCENARIUSZ

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

**EDUKACJA
ALTERNATYWNA
I DOSKONALENIE
ZAWODOWE**

01 INFORMACJE

- ① Czas trwania zajęć
 - ② Odbiorcy zajęć
 - ③ Ilość uczestników
 - ④ Metody pracy
 - ⑤ Materiały potrzebne do realizacji spotkania
 - ⑥ Cel warsztatów
-

02 WSTĘP

- ① Wprowadzenie do tematyki zajęć
 - ② Przedstawienie się prowadzących
/prowadzącego zajęcia
 - ③ Ice breaker: Integracja grupy
 - ④ Ustalenie zasad panujących w grupie
-

03 MERYTORYKA

04 ZAKOŃCZENIE WARSZTATÓW

05 ZAŁĄCZNIKI

ANKIETA EWALUACYJNA / WZÓR DYPLOMU

01 WSTĘP

Freedom to program dla młodzieży, która doświadczyła lub doświadcza różnych form przemocy, przez co jej poczucie wartości może być mocno zachwiane; ma problemy z radzeniem sobie w sytuacjach trudnych, nie ufa osobom dorosłym, ma problemy z nawiązywaniem kontaktów z rówieśnikami. Program skupia się na wskazaniu różnic pomiędzy konfliktem, agresją i przemocą. Podczas warsztatów młodzież nauczy się wyznaczania granic, budowania asertywnej postawy, pozna swoje prawa. Program uczy rozpoznawać rodzaje przemocy, uczy określać granice tego, co jest i nie jest dopuszczalne; mówienia STOP.

① Czas trwania zajęć:

4 GODZINY ZEGAROWE

② Odbiorcy zajęć :

Odbiorcami warsztatów jest grupa młodzieży: dziewczyny i chłopcy w wieku od 13 do 18 roku życia będąca wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, rodzin zastępczych oraz wszystkie osoby zainteresowane, które są zagrożone zjawiskiem przemocy domowej, instytucjonalnej i rówieśniczej.

③ Ilość uczestników:

Grupa warsztatowa dla 10 osób obojga płci. Można również przeprowadzić warsztat w grupie mniejszej (min. 8 osób) lub większej (max. 12 osób) w zależności od warunków lokalowych.

④ Proponowane metody pracy

- Drama,
- Burza mózgów,
- Aktywne sposoby prowadzenia zajęć: praca w parach, praca w grupie,
- Psychoedukacja
- Miniwykład.

5 **Przykładowe materiały
potrzebne
do realizacji spotkania:**

- Naklejki,
- Pisaki,
- Karteczki samoprzylepne,
- Flipchart,
- Kartki A4,
- Markery,
- Karty pracy,
- Długopisy,
- Pufy, poduszki, dywan
- Certyfikaty
- Klocki czerwone i zielone
- Ankieta ewaluacyjna

6 **Cel warsztatów**

Głównym celem warsztatów z młodzieżą jest wzmocnienie ich kompetencji z zakresu wiedzy dotyczącej obszarów związanych z pojęciem i rodzajami przemocy oraz nabyciem kompetencji w zakresie reagowania na zachowania agresywne lub przekraczające ich granice.

Program pomaga nabyć kompetencje w zakresie sposobów rozładowania agresji i radzeniem sobie z negatywnymi emocjami w sytuacjach życia codziennego.

Podczas programu młodzież pozna swoje prawa oraz uzyska informacje na temat miejsc, w których może uzyskać bezpłatną pomoc.

Celem nadrzędnym warsztatów jest wypracowanie skutecznych strategii radzenia sobie w sytuacji doświadczania przemocy i jasne stawianie granic.

Planowane jest osiągnięcie przez uczestników następujących rezultatów:

- Poznanie rodzajów przemocy
- Wyznaczanie granic
- Asertywna postawa / efekt OO
- Poznanie emocji doświadczanych w przemocy - lęk, strach, poczucie winy.
- Redukowanie stresu metodami oddechowymi, wizualizacyjnymi i fizycznymi.

02

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1 Wprowadzenie do tematyki zajęć

10 MINUT

Przedstawienie programu spotkania.

3 Ice breaker- przedstawienie się uczestników zajęć

15 MINUT

Załącznik nr 1

Prowadzący przygotowuje sobie wcześniej kartkę flipchart z treścią pytań (**Załącznik nr 1**). Następnie prosi uczestników, aby usiedli w kręgu, i aby każdy po kolei odpowiedział na pytania.

Prowadzący podsumowuje wypowiedzi uczestników. Dziękuje uczestnikom za podzielenie się informacjami o sobie, co pozwoli zacieśnić więzi. Następnie, aby utrwalić imiona uczestników, prowadzący rozdaje naklejki i pisaki z prośbą o czytelne napisanie swoich imion na naklejkach i przyklejenie na prawej lub lewej piersi.

2 Przestawienie się prowadzącego /prowadzących zajęcia

5 MINUT

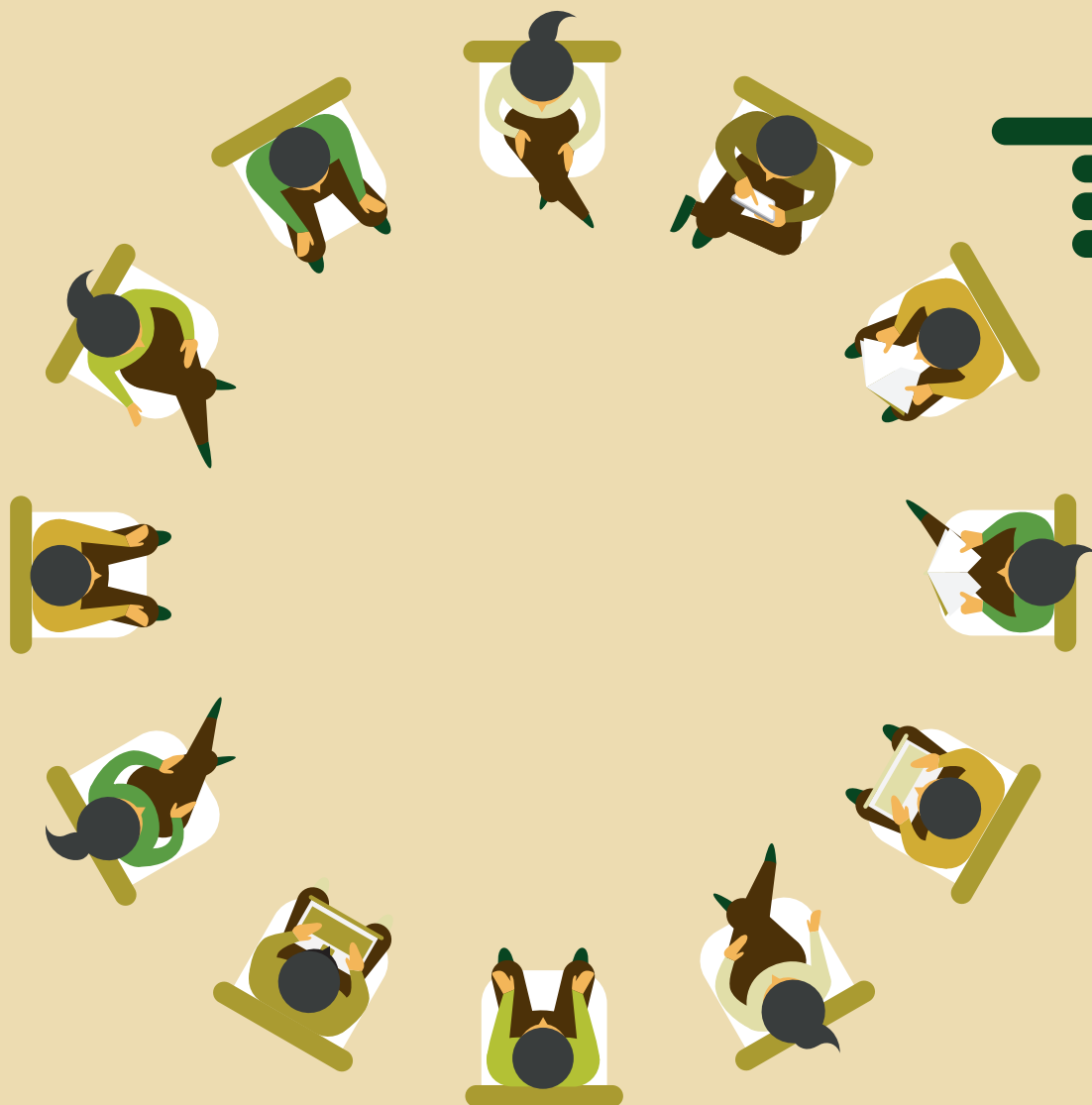
- Imię, nazwisko,
- Wykształcenie,
- Doświadczenie zawodowe,
- Zainteresowania.

4 Zasady panujące w grupie

15 MINUT

Prowadzący rozdaje uczestnikom po jednej samoprzylepnej karteczce i prosi uczestników o wypisanie na nich tego, co robimy i czego nie robimy podczas trwania warsztatów, aby zapewnić miłą i bezpieczną atmosferę.

Przykład:

TO, CO ROBIMY

- Jesteśmy dla siebie uprzejmi
- Szanujemy się
- Komunikujemy przerwy

TO, CZEGO NIE ROBIMY

- Nie krytykujemy siebie nawzajem
- Nie korzystamy z telefonów komórkowych
- Nie oceniamy wypowiedzi innych osób

Prowadzący zbiera karteczki, czyta je na głos, pyta, czy wszyscy zgadzają się na przedstawione zasady. Przykleja je w widocznym miejscu sam lub prosi o to jednego z uczestników.

03

MERYTORYKA

- ① **Pytania:**
Czego oczekujemy
po programie
- weryfikacja oczekiwań

15 MINUT

Prowadzący rozdaje uczestnikom po jednej karteczce samoprzylepnej i prosi uczestników o wypisanie oczekiwań, jakie mają w stosunku do programu. Na spisanie daje uczestnikom 3 minuty. Po upływie czasu zbiera karteczki, czyta to, co zostało na nich napisane, komentuje i weryfikuje oczekiwania uczestników warsztatów.

- ② **Garaż**

5 MINUT

Prowadzący wyciąga wcześniej przygotowaną kartkę A4 /flipchart z napisem „GARAŻ” oraz marker i informuje uczestników czym jest Garaż:

GARAŻ

Podczas przerw w Garażu każdy z Was może zapisać anonimowo pytanie dotyczące treści i przebiegu warsztatów. Będziemy na nie odpowiadać po przerwie.

- ③ **Przyczyny przemocy**

15 MINUT

Załącznik nr 2

Prowadzący zachęca młodzież do rozmowy na temat przyczyn pojawiania się przemocy wśród osób nastoletnich - burza mózgów. Prosi uczestników, aby wypisali wszystkie propozycje na wcześniej przygotowanym, zatytułowanym arkuszu flipchart: „ Skąd się bierze przemoc”. Arkusz może wisieć na tablicy flipchart, można zaprosić młodzież do pracy przy stole lub na dywanie. Na wykonanie zadania grupa dostaje 10 min.

Po wykonaniu zadania i uzupełnieniu Mind Map prowadzący prosi uczestników o podanie przykładowych sytuacji związanych z wymienionymi przez młodzież czynnikami, np. wydarzeniami, które pojawiły się w mediach, sytuacjami, które

wystąpiły w ich okolicy. (Burza mózgów)
Prowadzący podsumowuje ćwiczenie, a następnie przechodzi do rozszerzenia tematu na temat rodzajów przemocy.

4 Rodzaje przemocy

20 MINUT

Załącznik nr 3, 4 i 5

Prowadzący prosi młodzież o informację na temat znanych przez nich rodzajów przemocy (burza mózgów), a następnie zapisuje je na flipcharcie. Weryfikuje zapisane treści za pomocą miniwykładu. (**Załącznik nr 3**).

Następnie prowadzący, aby utrwalić wiedzę na temat przemocy rozdaje uczestnikom wcześniej przygotowane karteczki z wypisanymi zachowaniami (**Załącznik 4**) i prosi o przyczepienie ich na flipcharcie pod rodzajami przemocy (**Załącznik 5**). Uczestnicy wybierają kartę od rozdającego, a następnie podchodzą do flipcharta i przyklejają wylosowaną karteczkę z zachowaniem przemocowym dopasowując ją do rodzaju przemocy.

Prowadzący podsumowuje ćwiczenie.

5 Przemoc rówieśnicza

20 MINUT

Załącznik nr 6

Prowadzący dzieli grupę na 4 osobowe zespoły prosząc, aby kolejno odliczyli do 3. Następnie prosi aby kolejno jedynki, dwójki i trójki by połączyły się ze sobą w grupy. Każda z grup dostaje kartę pracy (**Załącznik nr 6**).

Osoba prowadząca prosi, aby każda z grup zapoznała się z historiami opisanymi w **Załączniku nr 6**. Daje czas na dyskusję w grupach (10 min). Następnie prowadzący prosi uczestników, żeby wypisali potencjalne reakcje poszczególnych osób wg całej grupy. (10 min)

Następnie prowadzący prosi, aby każda z grup przeczytała wypisane myśli

W podsumowaniu prowadzący zadaje grupie przykładowe pytania mające na celu skierowanie dyskusji na temat związany z przemocą rówieśniczą (burza mózgów).

- Jakich form przemocy doświadczyliście ze strony rówieśników?
- Jakie znacie formy przemocy, których doświadcza w wasi znajomi?
- Do kogo zwróciłibyście się z prośbą o pomoc?
- Czy wiecie do kogo należy się zgłosić w sytuacji doświadczania przemocy?
- Jakie komunikaty mogą wpływać na to, co myślimy o sobie?
- Co to jest samoocena?

Prowadzący podsumowuje dyskusję definicją przemocy rówieśniczej, a po jej przytoczeniu podaje numer telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111

PRZEMOC RÓWIEŚNICZA

Przemoc rówieśnicza to powtarzanie się aktów przemocy fizycznej lub psychicznej, a także sytuacji, w której ofiara nie ma możliwości obrony. Nie równowaga sił jest w tym przypadku bardzo ważna – sprawca ma z reguły silniejszą pozycję a jego zachowania są celowe. Przemoc rówieśnicza może mieć dziesięć form: przezywanie, wykluczanie z grup, bicie i kopniaki, rozpowszechnianie oszczerczych informacji, niszczenie lub zabieranie własności, w tym środków pieniężnych, zmuszanie do wykonywania określonych czynności, złośliwe komentarze (zwykle na temat wyglądu), komentarze i gesty seksualne, rozsyłanie krzywdzących materiałów (głównie przez internet i telefony komórkowe), a także inne, niespecyficzne formy przemocowe.

Aktywne słuchanie - Edukacja medialna
wŹródło: Joanna Włodarczyk, Przemoc rówieśnicza. Wyniki Ogólnopolskiej diagnozy problemu przemocy wobec dzieci, w: Dziecko Krzywdzone, nr 3/2013, s.63-67, ISSN 1644-6526

6 Mity i fakty o przemocy

Załącznik nr 7 i 8

Każdemu uczestnikowi prowadzący rozdaje **Załącznik nr 7** z mitami, jakie funkcjonują w społeczeństwie na temat przemocy. Następnie każdy z uczestników wpisuje obok mitów to, czego dowiedział się o przemocy na warsztatach i obala mit funkcjonujący w społeczeństwie.

01 Mit

Nie da się wychować dziecka na porządnego człowieka bez „łania”.

02 Fakt

napisz, co sądzisz,
co wiesz, obal mit

To nie jest prawda.
„Łanie” to przemoc.
Można dziecko wychować
poprzez romowę i miłość.

Prowadzący, podsumowując ćwiczenie prosi uczestników o odczytanie zapisanych treści na temat przemocy, a następnie przedstawia faktyczne informacje na jej temat (**Załącznik nr 8**) – miniwykład.

7 Trening wyobrażeniowy

Prowadzący prosi uczestników o zamknięcie oczu i wyobrażenie sobie jednego z ostatnich wydarzeń, które sprawiły, że poczuli oni złość. Wydarzenie to może być związane z brakiem pieniędzy, z relacjami, rodzicami, rodziną, znajomymi, dziewczyną lub chłopakiem, z poczuciem bycia skrzywdzonym, skrzywdzoną, nieszanowanym, nieszanowaną itp.

Prowadzący prosi uczestników, aby przypomnieli sobie, co sprawiło, że poczuli złość. Na wyobrażenie sobie tej sytuacji uczestnicy mają 3 minuty.

8 Uczucia – co z nimi robimy

Załącznik nr 9

Po upływie czasu, prowadzący prosi osoby chętne, aby opisały jak czuły się kiedy oparowała ich frustracja lub złość, gdzie odczuwały to negatywne uczucie (w brzuchu, w klatce piersiowej, w gardle, w głowie).

Prowadzący pyta, jakie były ich wrażenia, myśli, odczucia, kiedy byli rozgniewani. Pyta uczestników jakie zaobserwowali u siebie objawy płynące z ciała i podaje przykład: szybkie bicie serca, przyspieszony oddech, uczucie napięcia mięśni, napięcia w brzuchu, na plecach. Prowadzący pyta również uczestników, jakie odczucia psychiczne towarzyszyły im podczas ćwiczenia i podaje przykład: poczucie utraty kontroli, chęć zaatakowania kogoś, chęć płaczu, ucieczki.

Następnie prowadzący rozdaje uczestnikom **Załącznik nr 9** i prosi, aby nawiązując do sytuacji, którą przypomnieli sobie w poprzednim zadaniu uzupełnili kartę pracy (**Załącznik nr 9**). Na wykonanie zadanie uczestnicy mają 10 minut.

Następnie prowadzący prosi, aby ochotnicy odczytali, co napisali i pyta, jakie wnioski nasuwają się po wykonaniu tego ćwiczenia.

Prowadzący podsumowuje mówiąc, że uczucia nie ranią bezpośrednio drugiej osoby, natomiast zachowanie – tak. Prosi uczestników aby narysowali wyraźną linię pomiędzy uczuciami, objawami a zachowaniem. Linia ma jasno pokazać reakcję na negatywne emocje i objawy czyli zachowanie, które należy kontrolować.

9 Rozwiązywanie konfliktów

Załącznik nr 10

Prowadzący prosi uczestników aby dobrali się w pary. Następnie czyta uczestnikom na głos instrukcję ćwiczenia z **Załącznika nr 10**. Następnie prowadzący rozdaje Załącznik nr 10 każdemu z uczestników.

Każdy z uczestników ma 5 minut na wykonanie ćwiczenia. Po 5 minutach osoby pary zamieniają się rolami.

Prowadzący podsumowuje ćwiczenie mówiąc, że rozmowa na argumenty pomaga rozwiązać nawet najtrudniejsze konflikty, a trening czyni mistrza.

10 Dlaczego ludzie pomagają lub nie pomagają innym ludziom

Załącznik nr 11

Prowadzący prosi uczestników, aby zastanowili się w grupach nad problemami, które pojawiają się w ich otoczeniu oraz nad ich przyczynami – co takiego jest przyczyną obecnego stanu rzeczy. (10 min) Następnie prowadzący czyta wiersz pt. „Zimno w sobie” (**Załącznik nr 11**).

Po przeczytaniu wiersza prowadzący pyta, co oznacza tytuł wiersza „Zimno w sobie” i prosi uczestników o odpowiedzi oraz rozpoczyna dyskusję (5 min).

Prowadzący zadaje następujące pytania skłaniające do refleksji:

- 01** Czy Zimno było problemem, z którym zmagало się społeczeństwo?
- 02** Jeśli nie Zimno było prawdziwym problemem, to co nim było ?

Prowadzący może podsunąć odpowiedź: egoizm, brak troski i empatii, uprzedzenia)

- 03** Czy problemy, z którymi miała do czynienia grupa ludzi może mieć odbicie w sytuacjach, z którymi się zmagamy w naszym otoczeniu ?
- 04** Która z postaci pojawiających się w wierszu była według grupy najbardziej okrutna i dlaczego?

Po zakończeniu dyskusji prowadzący podsumowuje ćwiczenie mówiąc: Złota zasada mówi:

„Traktuj inne osoby, tak jak chcesz, żeby one traktowały ciebie”.

04

ZAKOŃCZENIE WARSZTATÓW

13

Zakończenie warsztatów

15 MINUT

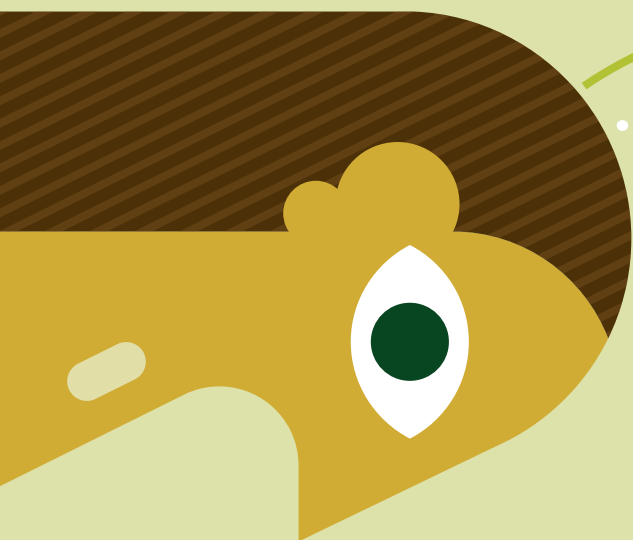
Prowadzący mówi uczestnikom, że na zakończenie grupa stworzy śmieszną historyjkę. To historia o chłopcu lub dziewczynce, która poradziła sobie z trudnym problemem. Ważne w tym ćwiczeniu jest to, aby każdy z uczestników skorzystał z wiedzy nabytej podczas warsztatów i żeby historia zakończyła się pozytywnie. Każdy uczestnik dodaje do historyjki swój kawałek opowieści.

Przykład:

„Na wsi mieszkała Kaśka. Kaśka nie lubiła chodzić w spódnicach. Pewnego dnia jednak w szkole było święto i Kaśka została poproszona, aby założyć spódnicę do występów...”

Prowadzący dziękuje uczestnikom za udział z warsztatami, rozdaje certyfikaty a następnie prosi o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej do celów szkoleniowych.

05 ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK

1

DOKOŃCZ ZDANIE

01

Mam na imię

.....

02

Moja największa zaleta to

.....

03

Chciałabym/ chciałbym

.....

04

Lubię

.....

05

Nie lubię

.....

06

Mój ulubiony sposób
spędzania czasu to

.....

05

Przemoc to w mojej opinii

.....

06

Mój ulubiony kolor to

.....

MIND MAP

**SKĄD
SIĘ BIERZE
PRZEMOC?**

PRZEMOC SEKSUALNA

przemoc seksualna to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez dorosłego człowieka. To każde zachowanie dorosłego człowieka, które prowadzi do zaspokojenia kosztem dziecka. Nadużycia seksualne obejmują zachowania ekshibicjonistyczne, uwodzenie, świadome czynienie z dziecka świadka aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się czy oglądania pornografii.

**PRZEMOC PSYCHICZNA
(EMOCJONALNA)**

to każde celowe, nie zawierające aktów przemocy fizycznej zachowanie dorosłego człowieka, to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi, miłości. Wymagania i oczekiwania wobec dziecka, którym nie jest ono w stanie sprostać.

Rodzaje przemocy

PRZEMOC FIZYCZNA

to każde zachowania celowe, które powoduje ból fizyczny. To celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne, klapsy, policzkowanie.

MANIPULACJA

forma wywierania wpływu na osobę lub grupę w taki sposób, by nieświadomie i z własnej woli realizowała cele manipulatora. O manipulacji mówimy wtedy, gdy ktoś świadomie, z egoistycznych pobudek próbuje wpłynąć na zachowanie drugiej osoby, pragnienia, sposób myślenia, a nawet poczucie wartości

ZANIEDBYWANIE

to niezaspokajanie podstawowych potrzeb zarówno fizycznych (właściwe odżywianie, ubranie, ochrona zdrowia, edukacja) jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, miłość rodzicielska, troska). Ma charakter intencjonalny/celowy, najczęściej nieświadomy i niezamierzony. Zaniedbywanie wynika z niedojrzałości lub niewydolności wychowawczej rodziców/ opiekunów

PRZEMOC EKONOMICZNA

dotyczy ludzi w związku. Prowadzący wspólne gospodarstwo domowe tworzą wspólnotę finansową. Kiedy jedna z osób celowo ogranicza partnerowi dostęp do wspólnych zasobów finansowych lub utrudnia dostęp do pracy, w celu uzależnienia go od siebie, uzyskania kontroli lub wymuszenia pożądanego zachowań – mamy do czynienia z przemocą finansową. Przemoc ekonomiczna to także celowe unikanie zatrudnienia i przenoszenie odpowiedzialności za domowy budżet na kobietę lub mężczyznę.

01

Groźby/ zabiję cię

02

Wyzwiska / ty idioto

03

szantaż/ jak nie dasz mi zadania
upublicznię twoje zdjęcia w sieci

04

Ponížanie / jesteś głupi/ głupia

05

Zawstydzanie

06

Wzbudzanie poczucia winy/
to twoja wina, że tata pije

07

Emocjonalne odrzucenie/
nie kocham cię będą już spać.

08

Nadmierne wymagania /
musisz mieć same piątki

09

Mówienie natarczywe o seksie

10

Wysyłanie zdjęć erotycznych

11

Zachęcanie do robienia i wysyłania
nagich zdjęć

12

Zmuszanie do oglądania filmów
erotycznych

13

Zmuszanie do oglądania genitaliów

19

Zamykanie

14

Bycie świadkiem współżycia
seksualnego

20

Ograniczenie dostępu do pieniędzy

15

Gwałt

21

Głodzenie

16

Bicie

22

Zmuszanie

17

Duszenie

23

Ośmieszanie / masz noc jak kotwica

18

Popychanie

24

Podważanie samooceny /
nic nie jesteś warta/ wart

ZAŁĄCZNIK

5

01

Przemoc fizyczna

02

Przemoc seksualna
(nadużycie seksualne)

03

Manipulacja

04

Zaniedbywanie

05

Przemoc psychiczna
(emocjonalna)

06

Przemoc ekonomiczna

ZAŁĄCZNIK

6

KAROL LAT 16

Nienawidzę swojego życia. Nigdy nie byłem w żadnej paczce, ale to co się teraz dzieje wykańcza mnie. Dołączyłem do nowej klasy i już na pierwszej przerwie usłyszałem, że jestem frajerem i nikt mnie w tej klasie nie potrzebuje. Od tej pory z nikim nie rozmawiam, nikomu nie patrzę w oczy, siedzę sam. Na lekcjach w-f podkładają mi nogi, wyzywają, nauczyciel tego nie widzi. W domu dziecka/w domu wychowawcom/rodzicom/opiekunom tego nie mówię. Mówię, że jest OK. Boję się, że jak się poskarżę to będzie tylko gorzej.

Jakich zachowań przemocowych doświadcza Karol?

.....

Co myśli o sobie Karol?

.....

Kto może pomóc Karolowi?

.....

Jak Karol może zareagować?

.....

ANIA LAT 17

W klasie Ani jest dziewczyna, która nie zdała już 2 razy do następnej klasy. Wszystkich wyzywa i nie wykonuje poleceń nauczycieli; przeszkadza innym. Dziewczyna uwzięła się na koleżankę z klasy, Milene z domu dziecka. Zmusza ją do przynoszenia jej słodyczy, dawania zadań do odpisania, a ostatnio nawet zażądała, żeby nosiła jej torbę. Milena wrzuciła jej plecak do kosza na śmieci i zamknęła w toalecie.

Jakich zachowań przemocowych doświadcza Milena?

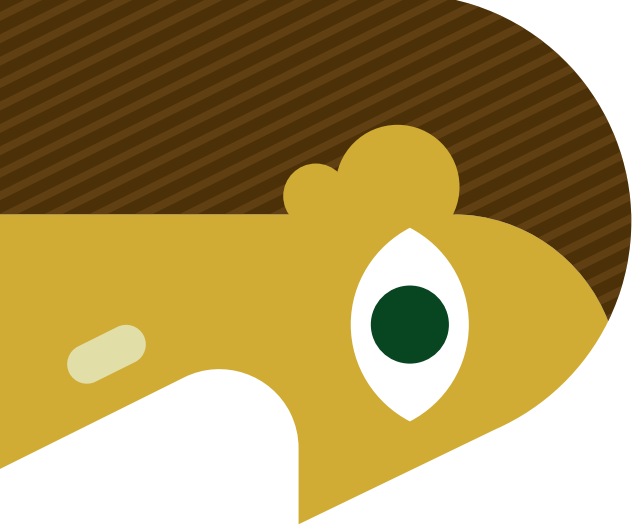
.....

Kto może pomóc Milenie?

.....

Jak powinna zareagować Ania?

.....

ZAŁĄCZNIK

7

MIT

FAKT

napisz, co sądzisz,
co wiesz, obal mit

Nie da się wychować dziecka
na porządnego człowieka bez „łania”.

Dziecko ma obowiązek słuchać rodziców,
jeśli jest niegrzeczne należy mu dać klapsa.

Nikt nie powinien się wtrącać w sprawy domo-
we. To sprawa prywatna, co się dzieje w domu.

Miejscem dziecka jest rodzina,
a nie dom dziecka. Cokolwiek by się działo
i tak dom będzie lepszy od placówki.

Dziecko nie jest ofiarą przemocy
jeśli samo nie jest bite i jest tylko świadkiem

Tylko tradycyjny model rodziny
czyli matka i ojciec jest gwarancją
dobrego rozwoju dziecka, nawet jak „piją i biją”.

Przemoc w rodzinie stosują
tylko mężczyźni. Karanie dzieci
jest jedyna skuteczna
metodą wychowawczą.

Źródło:

**KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY
ORAZ KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA**

① Bicie i karanie fizyczne jest niedopuszczalnym środkiem wychowawczym. Nic nie usprawiedliwia podniesienia ręki na dziecko. Prawa dziecka reguluje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy oraz Konwencja o prawach Dziecka (prawo do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych, wszelkiego okrucieństwa)

② W Polsce pokutuje urwalony przez tradycję i normy obyczajowe model egzekwowania praw rodzicielskich za pomocą kar cielesnych: bicie paskiem, uderzenie ręką, ścierką, innym przedmiotem.

③ Przemoc wobec dzieci jest przestępstwem. Narusza podstawowe prawa dziecka, w tym często prawo do życia i zdrowia. Mamy obowiązek prawny zgłaszania przemocy.

Od 13 lipca 2017 r. zawiadomienie policji lub prokuratury o poważnych przestępstwach wobec dzieci (ciężki uszczerbek na zdrowiu, zgwałcenie, wykorzystanie seksualne bezradności, wykorzystywanie seksualne) jest obowiązkiem prawnym każdego, kto ma wiarygodną informację o ich popełnieniu, przygotowaniu lub usiłowaniu popełnienia. Zgodnie z art. 240 par. 1 kk niezłożenie zawiadomienia grozi karą pozbawienia wolności do lat 3.

Dotychczas do zawiadomienia prokuratora lub policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wobec dziecka było obowiązkiem społecznym. Oznaczało to moralny obowiązek każdego człowieka. Zmiana prawa spowodowała, że obowiązek społeczny został zastąpiony obowiązkiem prawnym. Obowiązek prawny zgłoszenia podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec dziecka oznacza, że w przypadku zaniechania zgłoszenia osoba dorosła może ponieść odpowiedzialność karną.

④ Rodzina, w której nie są zaspokajane podstawowe potrzeby kształtuje dziecko pozbawione umiejętności radzenia sobie z emocjami, nawiązywania relacji bez przemocy, społecznego funkcjonowania. Jeśli rodzice zapewniają dziecku poczucie bezpieczeństwa i jeśli okażą mu przywiązanie uczuciowe, stworzą wtedy podstawy do rozwoju osobowości zrównoważonej i społecznie dobrze przystosowanej.

Badania wielu psychologów wykazały, że zaburzone kontakty z najbliższym otoczeniem datujące się od wczesnego dzieciństwa mają wpływ na niedostosowanie społeczne.

-
- 5 Dzieci doświadczają przemocy będąc celem ataków sprawcy oraz będąc świadkiem przemocy. Doświadczanie w każdy sposób przemocy rzutuje na zdrowie psychiczne dziecka w tym samoocenę. Człowiek intuicyjnie rozumie czym jest poczucie własnej wartości. Używamy zamiennych określeń, takich jak na przykład: wiara w siebie, samoocena, opinia o sobie, postrzeganie samego siebie, samoakceptacja, wizerunek własnej osoby. Niska samoocena jest efektem negatywnych doświadczeń dotyczących własnej osoby. Im wcześniej doświadczenia te miały miejsce (np. w dzieciństwie) tym samoocena będzie bardziej długotrwała i prawdopodobnie niższa. Dzieje się tak dlatego, że nasze przekonania na własny temat wpływają zasadniczo na nasze wybory życiowe i sposób w jaki działamy (oraz czy w ogóle działamy), a to przekłada się na kolejne doświadczenia, nasze postrzeganie ich – cykl takich wydarzeń życiowych może układać się w tak zwane błędne koło.
 - 6 Zjawisko przemocy występuje w rodzinach o bardzo różnym statusie społecznym i ekonomicznym.
 - 7 Stereotypowe patrzenie na role kobiety i mężczyzny, przekonania ukazują często kobiety jako mało zaradne. Postawy dyskryminujące (niesprawiedliwe, najczęściej mniej korzystne traktowanie) kobiety oraz motyw przemocy domowej z silnym facetem na czele uczą bezradności i uległości za czym idzie trwanie w związkach przemocowych „dla dobra dzieci”.
 - 8 Przemoc nie ma płci. Sprawcami są mężczyźni i kobiety. Więcej przemocy fizycznej, seksualnej i ekonomicznej odnotowano ze strony mężczyzn a ze strony kobiet przemocy psychiczne, manipulacji, zaniedbywania.
 - 9 Nie ma dowodów naukowych na pozytywne działanie kary i nagrody. Te formy programują w dzieciach strach lub uległość, niszczą poczucie zaufania i bezpieczeństwa. Kary mają ogromny wpływ na jakość relacji rodzic-dziecko, a nagrody na rozwój własnej motywacji i samooceny.

CO MÓWIĄ BADANIA O KARANIU:

(Źródło <http://ekodzieciak.pl/Kary-i-nagrody-czy-konieczne,172.html>)

- Skinner, 1953: zdolność kary zwykle zanika, gdy zagrożenie karą zostało usunięte
- Ulrich, Azrin 1962: kara powoduje ucieczkę lub agresję
- Golden 2000: w karzącym środowisku dzieci uczą się, że kara i agresja są akceptowanymi sposobami wpływania na innych
- Booth 2003: problemy z testosteronem dotyczą tych młodych ludzi, którym brakuje

stabilizującej siły w postaci solidnych relacji z rodzicami.

- Levitt, Dubner 2006: atrakcyjność nagród może sprawić, że mimo grożącej kary wydają się one warte tej ceny

- Overmier, Seligman, 1967; Terry 2000: karanie wzbudza w ukaranym lęk, który hamuje uczenie się nowych i bardziej pożądanых reakcji, poddaje się obojętnemu uczuciu bezradności

- kara nie pomaga zrozumieć co należy zrobić, bo skupia się czego nie wolno robić

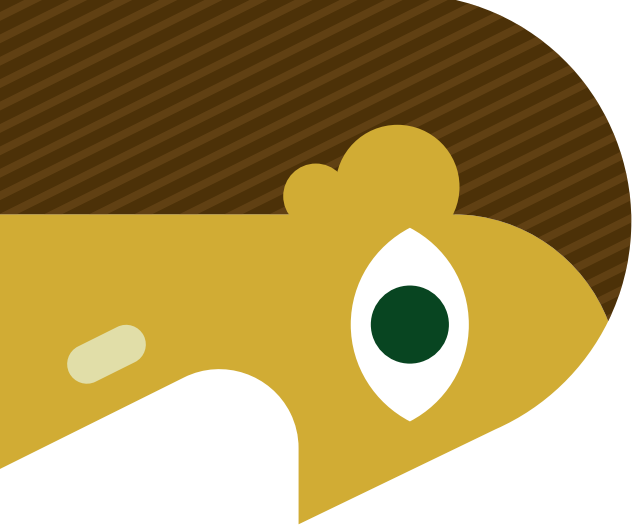
Prowadzący zachęca grupę do wyrażenia refleksji po zweryfikowaniu wiedzy na temat przemocy.

CO MÓWIĄ BADANIA O NAGRADZANIU:

Mark Lepper (1973) przeprowadził doświadczenie wśród dzieci szkolnych. Dzieci podzielone zostały na dwie grupy: jedna grupa miała rysować, jednocześnie zapowiedziano dzieciom nagrodę za rysunek. Druga grupa również miała rysować - i to był główny cel.

Przy kolejnym spotkaniu dzieci ponownie zostały proszone o rysowanie. Dzieci z grupy wcześniej nagrodzonej podeszły do zajęcia mniej chętnie. Dzieci z grupy bez nagrody podeszły do zajęcia jeszcze chętniej. Psychologia mówi tutaj o efekcie naduzasadnienia, który polega na tym, iż dziecko zaczyna tracić wrodzoną wewnętrzną motywację.

ZAŁĄCZNIK

9

01

Myśli
– co myślę, kiedy czuję złość

03

Odczucia psychologiczne
– co się dzieje w mojej głowie
kiedy czuję złość

02

Odczucia fizjologiczne
– co się dzieje z moim ciałem
kiedy czuję złość

04

Zachowania
– jak się zachowuję kiedy czuję złość

ZAŁĄCZNIK

10

Źródło:

Carol Hunter – Geboy “Life planning education: A youth development program. Advocates for Youth, Grudzień 2009, s.240),

Postępuj według następujących kroków:

- Wyobraź sobie, że siedzisz obok osoby, z którą masz konflikt. Poproś swoją osobę z pary, aby na chwilę stała się tą osobą i nadaj jej inne imię.
- Powiedz tej osobie, co czujesz i dlaczego. Powiedz, że czujesz się zraniony/ zraniona, zawsze mówiąc w pierwszej osobie „ja” : **ja czuję, ja myślę.**
- Niech osoba z pary na razie nie odpowiada ani słowem. Zamiast tego ty wyobraź sobie, jak zareagowałaby osoba na to, co powiedziałeś/powiedziałabyś. Wciel się w tą osobę i powiedz coś, co powiedziałaaby ta osoba, na przykład podaj argumenty, wyjaśnij sytuację, itp.
- Teraz z powrotem wciel się w rolę samej/ samego siebie. Odpowiedz „drugiej osobie” na jej argumenty i stwierdzenia, mówiąc ponownie, że cię zraniła i że czujesz wobec niej złość. Nie próbuj grozić tej osobie, nie obrażaj i nie poniżaj tej osoby. Mów spokojnie i stanowczo.
- Teraz osoba z twojej pary może „odzyskać głos”. Ty wciąż mów po prostu o tym jak się czujesz, do momentu, w którym druga osoba z pary będzie chciała powiedzieć: „ Przepraszam, że cię skrzywdziłem / skrzywdziłam i kiedy to zdanie zostanie wypowiedziane teraz zmień się rolami z osobą z twojej pary i wykonajcie zadanie od początku.

Źródło:

Zaadaptowane z anonimowego wiersza Modyfikacja i tłum. wersji amerykańskiej K. Dułak. Przyp. M.K.

“ZIMNO W SOBIE”

Sześć osób uwięzionych przez przypadek razem, w okropnie zimnym i przejmującym chłodzie. Każde z nich po kawałku drewna miało, a przynajmniej tak mi to przedstawiano...

Gasnący ogień prosi się, żeby dołożyć mu kłody, gdy pierwsza kobieta zaczyna przedziwne podchody. Nie da innym ona swojego pała, bo w blasku ognia widzi twarz czarnoskórego drwala.

Następny mężczyzna patrzy i słyszy w oddali, że jakaś osoba nie jego kościół, lecz jakiś inny chwali. Nie może tym samym przekonać siebie do tego, żeby swym brzozowym patykiem podzielić się z takim kolegą!

Trzeci człowiek odróżnia się ogromnie znoszonym ubraniem, Podciąga swój płaszcz z lekkim ociąganiem. Dlaczego miałby oddać innym swoją kłodę

Ma ogrzać bogaczkę, która siedzi noga na nogę?!

A bogaczka właśnie się oparła i duma zamyślona cała, o swoim bogactwie, które w oddali zostało. I jak tu uchronić to, co jej się dostało, Od nędznej biedoty siedzącej w oddali?

Czarnoskóry mężczyzna chęcią zemsty pała, gdy ogień dogasa i zimno ogarnia ludzkie ciała. To, co zobaczył w swoim kawałku drewnianym, to szansa na dokuczenie tym wszystkim białym.

Ostatni mężczyzna z nieszczęsnego sztabu, za żadne skarby gejowi humoru nie poprawi. Podpatrzył jak jeden mężczyzna dotykał drugiego i wyrzucił swój patyk żeby nie wspierać czegoś takiego!

Takim oto sposobem te pale drewniane, zostały już w zimnych, martwych dłoniach na stałe i niosą ze sobą przestrozę... Nie zmarły od zimna na zewnątrz te osoby – One zmarły od zimna, które miały w sobie.

Droga uczestniczko/ Drogi uczestniku,

Mamy nadzieję, że dzisiejsze warsztaty Freedom były dla Ciebie ciekawe i mogłeś/ mogłaś dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy. Zależy nam na otrzymaniu od Ciebie informacji zwrotnej, dlatego będziemy bardzo wdzięczni za poświęcony czas i wypełnienie poniższej ankiety.

Czy warsztaty pozwoliły Ci uzyskać odpowiedzi na pytania, które pojawiały się w Twoim życiu ?

ZDECYDOWANIE TAK

RACZEJ TAK

RACZEJ NIE

ZDECYDOWANIE NIE

Czy warsztaty dostarczyły Ci użytecznych wskazówek i technik dotyczących sposobów radzenia sobie w różnych sytuacjach w codziennym życiu?

ZDECYDOWANIE TAK

RACZEJ TAK

RACZEJ NIE

ZDECYDOWANIE NIE

Czy warsztaty dostarczyły Ci użytecznych wskazówek, które mogą być pomocne w kontakcie z innymi?

ZDECYDOWANIE TAK

RACZEJ TAK

RACZEJ NIE

ZDECYDOWANIE NIE

Która część warsztatów podobała Ci się najbardziej i dlaczego ?

.....
Czy chciałabyś/ chciałbyś wziąć udział w innych warsztatach tematycznych?

TAK

NIE

Jeśli TAK, prosimy o wypisanie tematów, które byłyby dla Ciebie interesujące.

.....
Dodatkowy komentarz

.....
Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

DYPLOM

(imię i nazwisko uczestnika)

Wziął udział w warsztatach

Freedom

Kompetencje wychowawcze przyszłości
– edukacja alternatywna

PLACÓWKA / ORGANIZACJA

PROWADZĄCY
WARSZTATY

DATA

MIEJSCOWOŚĆ

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

UK - Butterflies LTD

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

**EDUKACJA
ALTERNATYWNA
I DOSKONALENIE
ZAWODOWE**

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

UK - Butterflies LTD

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**PROJEKT REALIZOWANY W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020
WSPÓŁFINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO**

FREEDOM

SCENARIUSZ

Kompetencje Wychowawcze Przyszłości

**EDUKACJA
ALTERNATYWNA
I DOSKONALENIE
ZAWODOWE**